

ราคาน้ำมันกับราคาหุ้น สัมพันธ์กันแค่ไหน?

เหลือเวลาอีกประมาณ 5 สัปดาห์ที่สหรัฐฯ จะคว่ำบาตรน้ำมันอิหร่าน และราคาน้ำมันก็ได้ทะยานขึ้นมาโดยตลอดในสัปดาห์ที่ผ่านมา สัญญาตราสารน้ำมันดิบเบรนต์ได้พุ่งสูงสุดในรอบ 4 ปีที่ระดับ 82.55 ดอลลาร์ แม้ว่าประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ออกมาเรียกร้องให้โอเปกเพิ่มกำลังการผลิตเพื่อยับยั้งไม่ให้ราคาน้ำมันพุ่งขึ้นไปมากกว่านี้ แต่ดูเหมือนว่าโอเปกจะยังไม่สนองตอบโดยทันที

แนวโน้มการปรับตัวขึ้นของราคาน้ำมันในรอบนี้ ได้ทำให้นักวิเคราะห์ออกมาเตือนเป็นระยะ ๆ ว่ามันอาจจะพุ่งขึ้นไปเป็นเลขสามหลัก หรือมีสิทธิ์ยืนเหนือ 100 ดอลลาร์ก็เป็นได้ ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็น่าจะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและตลาดหุ้นไม่น้อย

อย่างไรก็ดี ผลการวิจัยของธนาคารกลางสหรัฐในคลิฟแลนด์ พบว่า ราคาน้ำมันและตลาดหุ้นมีความสัมพันธ์กันเพียงเล็กน้อยเท่านั้นซึ่งสร้างความประหลาดใจให้กับหลายคนพอสมควร ผลการศึกษาของนักวิจัยธนาคารกลางคลิฟแลนด์ ไม่ได้พิสูจน์ให้เห็นว่าราคาน้ำมันมีผลกระทบจำกัดมากต่อราคาตลาดหุ้น แต่มันชี้ว่า นักวิเคราะห์ไม่สามารถคาดการณ์ได้จริง ๆ เกี่ยวกับแนวทางที่หุ้นมีปฏิกิริยาต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาน้ำมัน

มักมีการนิยมเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของราคาว่าเป็นปัจจัยสำคัญ เช่น ราคาน้ำมัน กับผลงานของดัชนีในตลาดหุ้น

ใหญ่ ๆ ตามความเข้าใจของคนทั่วไป ราคาน้ำมันเพิ่มขึ้นจะเพิ่มต้นทุนการผลิตให้กับธุรกิจส่วนใหญ่และบีบให้ผู้บริโภคต้องจ่ายเงินไปกับค่าน้ำมันมากขึ้น ดังนั้นจะลดกำไรบริษัทของธุรกิจอื่น ๆ

นักเศรษฐศาสตร์ของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) พยายามทดสอบทฤษฎีนี้เมื่อปี 2551 โดยวัดการเปลี่ยนแปลงของดัชนีเอสแอนด์พี 500 เป็นตัวแทนของราคาหุ้นและและราคาน้ำมันดิบ ซึ่งพบว่า มีการเคลื่อนไหวในทิศทางเดียวกันในเวลาเดียวกันเป็นบางโอกาสเท่านั้น และมีความสัมพันธ์กันน้อย

มีคำอธิบายหลายข้อว่าทำไมนักวิจัยของเฟดจึงไม่พบความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งระหว่างตลาดหุ้นและราคาน้ำมัน ข้อแรกคือ ปัจจัยราคาอื่น ๆ ในเศรษฐกิจ เช่น ค่าแรง อัตราดอกเบี้ย โลหะอุตสาหกรรม พลาสติก และเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ สามารถชดเชยกับการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนพลังงานได้

นอกจากนี้มีความเป็นไปได้อีกอย่างหนึ่งว่า บริษัทเริ่มที่จะมีความทันสมัยมากขึ้นในการอ่านตลาดตราสารและสามารถคาดการณ์ได้ดีขึ้นถึงการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยราคา เช่น บริษัทควรจะสามารถเปลี่ยนกระบวนการผลิตเพื่อชดเชยต้นทุนน้ำมันที่เพิ่มเข้ามา

นักเศรษฐศาสตร์บางคนเชื่อว่าราคาหุ้นโดยทั่วไปมักเพิ่มขึ้นเพราะคาดว่าปริมาณเงินจะเพิ่มขึ้น ซึ่งเกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระจาก

ราคาน้ำมัน ราคาน้ำมันถูกกำหนดโดยดีมานด์และซัพพลายสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้น้ำมัน ในช่วงที่เศรษฐกิจขยายตัว ราคาอาจจะสูงขึ้นเนื่องจากเป็นผลจากการบริโภคที่เพิ่มขึ้น และมันอาจจะลดลงเช่นกันเนื่องจากเป็นผลจากการผลิตที่เพิ่มขึ้น

ส่วนการปรับตัวขึ้นและลงของราคาหุ้น อิงตามรายงานผลกำไรบริษัทในอนาคต มูลค่าที่แท้จริง ความอดทนต่อความเสี่ยงของนักลงทุน และปัจจัยอื่น ๆ อีกมาก แม้ว่าจะมีการรวมราคาหุ้นโดยทั่วไปและรวมกันเป็นกลุ่ม ๆ มีความเป็นไปได้มากที่ราคาน้ำมันส่งผลกระทบต่อบางภาคมากกว่าที่จะส่งผลกระทบต่อภาคอื่น ๆ พุดง่าย ๆ คือ เศรษฐกิจมีความซับซ้อนเกินไปที่จะคาดเดาว่าภาคใดหนึ่งจะขับเคลื่อนกิจกรรมธุรกิจทั้งหมดในแนวทางที่สามารถคาดการณ์ได้

ภาคหนึ่งในตลาดหุ้นที่มีความสัมพันธ์อย่างแข็งแกร่งกับราคาน้ำมันในตลาดสเปค คือภาคขนส่ง ซึ่งถือว่าสมเหตุสมผล เพราะว่าต้นทุนการผลิตของภาคขนส่งคือน้ำมัน นักลงทุนอาจจะต้องการขายหุ้นบริษัทขนส่งเมื่อราคาน้ำมันแพง ในทางกลับกัน มันก็สมเหตุสมผลที่จะซื้อหุ้นขนส่งเมื่อราคาน้ำมันลดลง แม้ผลการวิจัยชี้ว่า ราคาน้ำมันอาจจะไม่สัมพันธ์กับราคาหุ้นเท่าไรหรอก แต่หากราคาน้ำมันปรับตัวขึ้นอย่างไม่หยุดยอน เศรษฐกิจโลกก็อาจจะถดถอยลงได้ และเมื่อถึงเวลานั้น มันย่อมมีผลต่อตลาดหุ้นอย่างแน่นอน ■